

Препараторът Димитър ПОЧЕКАНСКИ

*Никога не
съм искал
да имам
друга
професия*

Той е сред най-известните ни препаратори на диви животни. В България препараторите наброяват 50-60 души. Таксидермия е стара, но не и масова професия като другите около нас, но, ако искаш да си майстор, не може и да е хоби. За мнозина тя е екзотична, а и сме чели за ексцентрични препаратори по света, на които им е отесняла класиката „в жанра“, та започват да превръщат своите експонати във франкенщайнски чудовища. А, всъщност, казва нашият гост, занаятът е консервативен. Димитър Почекански е модерен класик в тази област и неговият занаят най-точно е да се нарече таксидермия - аранжиране на кожата на убитото животно върху манекен. Роден е в София през 1980 година. През 1998 г. завършва Техникума по електротехника и автоматика със специалност „Роботизация“. Майка му е лесовъд. А занаята и бизнеса наследява от чичо си - инж. Валентин Почекански, също възпитаник на Лесотехническия университет, изключително интересна личност и страхотен фотограф, когото имам честта да познавам.

Ателието на Димитър „Pochekanski Taxidermy art Studio“ в София, което работи от 30 години, е мястото, където се раждат шедеври за ценители. Те не се задържат тук, така че посетителят като нас може да види по-скоро бекстейдж на тяхното сътворение. До шедевъра се стига по пътя на сурова и неароматна действителност, дълго обмисляне, многочасов и многодневен непривлекателен, но задължително творчески труд. Когато той свършива, пред взора ти може да застане „като жива“, както днес пред нас, дългошиестата глава на жираф. Никога не съм си мислела, че ще харесам неживо животно, но, да, с радост погалих нечий ловен спомен от Африка.

Димитър Почекански е добър фотограф. Брат му Андриан също е препаратор с отделно ателие.

- Роботизация - модерна работа с бъдеще. Защо не последва тази професия?

- Най-вероятно, защото не е моята. Чичо ми ме взе в ателието си и започна със сериозно обучение в препараторската дейност - методите ѝ, скулптуриране и всичко останало. Нищо не учех по някакъв учеб-

ник, а всичко в практическа работа. Първо трябваше да овладее занаята. През 2006 г. той ми остави бизнеса си, в който се е доказал и който е развил много добре. Така дойде моят ред да докажа собствените си виждания, възможности и да създам клиентела.

- **Помниш ли първия препарирани от Теб дивеч?**
- От птиците - фазан, а животното бе африканска импала.

- **Извинявай за моята неосведоменост, но вътре в тези препарирани животни какво има? Не е талаш, както е било навремето, нали?**

- Процесът на препариранието се състои, най-общо казано, в обработката на кожата на отстреляното от ловеца животно, вземането на размерите и нанасянето ѝ върху манекени от пенополуретан. Закупувам ги от САЩ, което поради транспортните разходи не излиза евтино. Но, както вече споменах, занаятът е консервативен и материалите, химикалите за обработката на постъпилите в ателието първичен материал с годините са почти едни и същи.

- **Къде е творческият момент при изработката на препаратата на едно животно, защото разглеждайки снимките на твоите творби в интернет, забелязах с колко естественост и с подчертано движение се отличават те?**

- Да, така е. Всяко животно, което се препарира цяло, трябва не да изглежда, а да е в естествена поза - с характерната му стойка, поглед. Всеки препаратор изработва своя собствен почерк, за да е признат като най-добър. Един майстор на препарати стига до някакво ниво, започва да става разпознаваем, но не бива да спира в развитието си. Аз гържа да има градивност в този занаят. Отделно трябва да се работи за това и бизнесът да е устойчив, да се развива.

(Клиент, когото заварваме в ателието, ни споделя: „Повече от 20 години съм клиент на Димитър и досега няма препарат, който да не ми е направен на ниво. Случвало ми се е да отида при друг майстор, но след това донасях препаратата в ателието на Димитър да го направи както трябва. Освен това той е много бърз - няма бавене, няма размотаване на клиента“).

- **Случвало ли ти се е нещо да не можеш да го направиш? И наистина ли не забавяш поръчките?**

- Не. Стига състоянието на отстреляното животно да не е съвсем окаяно. Препараторският труд може да е и денонощен. Имало е случаи да тръгвам от ателието и в три часа през нощта, за да съм точен пред клиента.

- **Имаш ли лични предпочитания какво да препарираш?**

- Всички животни са ми интересни. Естествено, че повечето са класическите видове дивеч и трофеите от тях. Но съм правил препарати на носорог, жираф, слон. Обичам по-големите животни, защото при тях има повече предизвикателства. Обичам да правя и композиции от животни.

- **Кои са най-екзотичните ти препарирани животни?**

- Лос, отстрелян от български ловец в Камчатка, пума от Латинска Америка, виторога антилопа.

- **Къде си по-известен като таксидермист - у нас или в чужбина?**

- Работя по принцип и с българските ловци, с всички ловни стопанства у нас - също. Същевременно имаме много международни поръчки. Ателието ни е единствено със затворен цикъл - от отстрела на животното до краен продукт, който е препарираният му вариант.

- **Колко души работят в „Pochekansky Taxidermy art Studio“?**

- Седем души, които се занимават с обработка на кожата - щавари, опитни и с над 30-годишен стаж в занаята. Имаме и млад гърворезбар, който е само 21-годишен, но с много голям потенциал, защото влага сърце и душа в своите творби.

- **Има ли бъдеще професията на препаратора?**

- Мисля, че ще става все по-екзотична професия. През последните 100 г. в резултат на лова малко по малко животинският свят е намалял. Отношението към този дребен спорт, какъвто е ловът, се е променило драстично. Може би препарираният животински свят ще ни разказва и ще запазва това, което все още имаме. Препариранието е най-добрият начин да запазиш някой животински вид за поколенията. Това е много необходимо и за децата. Особено в съвременния, много технологизиран, свят. Синът ми Даниел, който е на 10 години, вече се интересува от занаята. Което може само да ме радва.

- **Навремето чичо ти имаше мечта за музей. Казваше, че предпочита да направи музей, а не къща.**

- Не съм далеч от мисълта да има по-голям музей с препарати на ловните видове или по-големи регионални сбирки.

- **Как би описал професията си и твоето отношение към природата?**

- Да си препаратор е съвкупност от творчество, майсторство, постоянно награждащо се умение, любов, отношение към животните. Интересна е тази професия, защото можеш да се докоснеш до всяко кътче на света, до природата на земята. Никога не съм искал да имам друга професия.

С госта разговаря
Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ
и Димитър ПОЧЕКАНСКИ